

**جایگاه و نقش اخلاق حرفه‌ای قضات از
منظر متون دینی**

www.ketab.ir

نویسنده:

حجت الاسلام سید کریم بشارتی زاده

سرشناسه : بشارتی زاده، سیدکریم، ۱۳۶۶-
عنوان و نام پدیدآور : جایگاه و نقش اخلاق حرفه‌ای قضات از منظر متون دینی/
نویسنده سیدکریم بشارتی زاده.
مشخصات نشر : قم: انتشارات خوبی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری : ۲۱۱ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۷۱-۳-۹
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۰۱ - ۲۱۰.
موضوع : قاضیان -- اخلاق حرفه‌ای -- تحقیق
موضوع : Judicial ethics -- Research
موضوع : قضاوت -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام -- تحقیق
موضوع : Judgment -- Religious aspects -- Islam -- Research
رده بندی کنگره : ۲۱۴۶K
رده بندی دیویی : ۰۴/۳۴۷
شماره کتابشناسی ملی : ۷۶۴۹۸۷۸
اطلاعات رتوردر کتابشناسی : فیبا

عنوان: جایگاه و نقش اخلاق حرفه‌ای قضات از منظر متون دینی

نویسنده: حجت الاسلام سید کریم بشارتی زاده

ناشر: انتشارات خوبی

صفحه آرایی: حسن صدرایی نیا

قطع: رقعی، تعداد صفحات: ۲۱۱، نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: بهار ۱۴۰۰ ش

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۷۱-۳-۹

چکیده:

قضا و قضاوت مشخص‌ترین جایگاهی است که از نظر حقوقی، فقهی و اجتماعی، بسیار اهمیت داشته و از همین رو، پرچالش‌ترین منصب در سازمان حکومتی محسوب می‌شود. قضاوت از آن رو مهم است که با حیثیت و خون انسان سر و کار دارد. از شنون اصلی و کلیدی حاکمیت در نظام سیاسی، منصب قضاوت است. بُعد قضایی نظام سیاسی بدان دلیل مهم است که بیانگر اهتمام به قانون و جدیت در اعمال آن در پاسداری از حقوق همه جانبه انسان است. در هر حکومتی قاضی و قوه قضائیه و قضاوت عادلانه از جایگاه بالا و اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. آنچه از تحقیق و سرچ در متون دینی و کلمات فقهای بزرگ به آن رسیده‌ایم این است که باید در قاضی صفات و ویژگی‌هایی باشد که او را از دیگران ممتاز و موجب قبول قضاوت او شود. مهم‌ترین وظایف قاضی این است که نباید در حق الله تفتیش کند، عجول نباشد، شوخ طبع نباشد، ساده لوح نباشد، زودباور نباشد، دنیاپرست نباشد، هدیه قبول نکند، به میهمانی خاص نرود، نترس باشد، اشتغال فکری نداشته باشد، اهل مشورت باشد، امانت‌دار، بردبار، صادق، شجاع، متقی، قاطع، آراسته، منظم، وارسته و بی‌طرف باشد. در مجموع؛ قاضی باید به گونه‌ای رفتار کند که هیچ یک از طرفین دعوی دچار اندیشه تبعیض و یا بی‌عدالتی نشوند. رفتار قاضی در بُعد اخلاقی، اجتماعی و کاری دارای ریزترین نکاتی است که توسط دین مبین اسلام مورد توجه قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: بایدها، نبایدها، قضاوت، قاضی، اخلاق، عدالت...

فهرست مطالب

فصل اول:

کلیات و مفاهیم تحقیق

۱۹	.....کلیات
۱۹	.....۱-۱- بیان مسأله
۲۰	.....۱-۴- اهداف و فواید تحقیق
۲۰	.....۱-۵- پیشینه تحقیق
۲۰	.....۱-۶- ضرورت و اهمیت تحقیق
۲۱	.....۲- مفاهیم
۲۱	.....۲-۱- اخلاق
۲۱	.....۲-۲- قضا و قضاوت
۲۳	.....۲-۲-۱- مفهوم قضا در اصطلاح شرع مقدس
۲۴	.....۲-۲-۲- قاضی
۲۶	.....۲-۲-۳- قاضی منصوب
۲۸	.....۲-۲-۴- قاضی تحکیم

۱۰..... جایگاه و نقش اخلاق حرفه‌ای قضات از منظر متون دینی

- ۳۲..... ۳-۲- مفهوم حق
- ۳۶..... ۴-۲- عدالت و عدل
- ۳۶..... ۲-۴-۱- مفهوم عدالت در لغت
- ۳۷..... ۲-۴-۲- عدالت از منظر علم اخلاق
- ۳۹..... ۲-۴-۳- مفهوم عدالت در فقه
- ۴۶..... ۲-۵- مفهوم حکومت
- ۵۰..... ۲-۶- مفهوم دلالت
- ۵۰..... ۳- اخلاق و تقسیمات آن و ضرورت علم اخلاق
- ۵۰..... ۱-۳- اخلاق حرفه‌ای
- ۵۴..... ویژگی‌های اخلاق حرفه‌ای
- ۵۴..... مسئولیت‌پذیری
- ۵۴..... برتری جویی و رقابت طلبی
- ۵۵..... صادق بودن
- ۵۵..... احترام به دیگران
- ۵۵..... رعایت و احترام نسبت به ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی
- ۵۵..... عدالت و انصاف
- ۵۵..... همدردی با دیگران
- ۵۶..... وفاداری
- ۵۶..... ۴- تفاوت اخلاق و حقوق

فصل دوم:

جایگاه اخلاق حرفه‌ای قضات از منظر متون دینی

- ۱- مقدمه ۶۷
- ۲- قضاوت از دیدگاه متون دینی ۶۸
- ۲-۲- قضاوت از منظر قرآن کریم ۶۸
- ۲-۳- دادرسی در اسلام ۷۰
- مطابقت احکام صادره با قوانین الهی ۷۴
- ۲-۴- گذری بر پیشینه قضاوت در متون دینی گذشته ۷۴
- ۱-۱۲- حکم مشروعیت قضا در اسلام ۷۸
- ۲-۵- مشروعیت و ثبوت قضاء در اسلام ۸۰
- الف. آیات الهی ۸۲
- ب. احادیث و روایات ۸۲
- ۲-۶- سیمای قاضی از دیدگاه حضرت علی (ع) ۸۴
۱. ویژگی‌های اخلاقی قاضی ۸۹
۲. شرایط قاضی (منصوب) ۹۱
- ۴-۱- بلوغ ۹۳
- ادله اعتبار بلوغ ۹۴
- الف - کتاب: ۹۴
- ب - سنت: ۹۴
- ۲-۴- عقل ۹۵

- ۹۵ ..... ادله اعتبار عقل
- ۹۵ ..... الف) سنت:
- ۹۶ ..... ب) اجماع:
- ۹۶ ..... ۳-۴- ایمان
- ۹۷ ..... ادله اعتبار ایمان
- ۹۷ ..... الف) کتاب:
- ۹۷ ..... ب) سنت:
- ۹۷ ..... ج) اجماع:
- ۹۸ ..... ۵-۴- عدالت:
- ۹۸ ..... ادله اعتبار عدالت:
- ۹۸ ..... الف) سنت:
- ۹۹ ..... ب) اجماع:
- ۹۹ ..... ۶-۴- طهارت مولد
- ۱۰۰ ..... ۷-۴- علم (اجتهاد)
- ۱۰۰ ..... ادله اعتبار اجتهاد
- ۱۰۰ ..... الف) کتاب:
- ۱۰۰ ..... ب) سنت:
- ۱۰۲ ..... ج) اجماع:
- ۱۰۴ ..... ۸-۴- ذکورت
- ۱۰۴ ..... ادله اعتبار ذکورت
- ۱۰۴ ..... الف) سنت: